

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2008:21 av Raymond Wigg m fl (MP) om ohälsosamma transfetter

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

Ärendet

Motionärerna föreslår att skadliga transfetter ska undvikas i den mat som landstingets verksamheter serverar.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Vegetabiliska fetter är flytande i naturliga tillstånd men för att de lättare ska kunna användas inom livsmedelsindustrin härddas de och får då en fast form. Under denna process bildas transfetter. Dessa transfetter är mindre önskvärda i livsmedel. Transfetter finns främst i industrilagad friterad mat, kex, kakor och bakverk. I befolkningen i sin helhet ligger intaget av transfetter på en acceptabel nivå. Dock kan ett högt intag av färdiglagad mat av en enskild individ ge ett för högt intag av transfetter. Det kan vara mer effektivt att minska intaget av vissa färdiglagade produkter än att specifikt rikta in sig på transfetter. Det är viktigt att poängtera att vi äter mer mättat fett per dag än rekommenderat och att det kan ha större betydelse för hälsan än transfetter.

Sedan mitten av 1990-talet har mängden transfett i livsmedel minskat i betydande omfattning. Intaget av transfetter i Sverige ligger under den nivå som WHO rekommenderar. De marknadsledande företagen inom berörda branscher uppger att de tagit bort transfetter ur sina produkter. Livsmedelsverket anser att industriellt framställda transfetter bör tas bort ur livsmedel så långt det är möjligt. Verket följer noga förekomsten av transfett i olika

Bilagor

1	Motion 2008:21	
2	Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	2009-02-10
3	Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande	2008-08-18

LS 0805-0493

livsmedel. Livsmedelsverket framhåller att reglerna för märkning av livsmedel bör ses över där t ex total andel fett och typ av fett ska anges. Ett sådant arbete pågår inom EU.

Negativa hälsoeffekter av intag av transfett är risk för hjärt-/kärlsjukdomar, förhöjda nivåer av mättat fett i blodet (det så kallade kolesterolet) m m. Transfetter har även satts i samband med cancer, diabetes – typ 2 och allergier.

Landstingsstyrelsen anser att det är viktigt att det förebyggande hälsoarbetet inom landstinget inriktas på att utveckla goda matvanor och stödja fysisk aktivitet hos invånarna i länet. Ansvaret för att utfärda direktiv och riktlinjer för att minska transfetter i färdiglagad mat ligger främst på Livsmedelsverket.

Information till befolkningen bör ske via de kanaler landstinget förfogar över t ex Vårdguiden. Avsnittet om hälsoinformation inom Vårdguiden kommer att utvecklas fortlöpande från hösten år 2008.

Inom Stockholms läns landsting finns en Kostpolicy som säger att hanteringen av måltider och livsmedel måste vara kunskapsbaserad och kunna följas upp. Styrelsen anser således att det är viktigare att insatser görs för att förbättra matvanorna rent allmänt och inte inrikta sig på specifika komponenter i maten. Inom ramen för handlingsprogrammet Övervikt och fetma samt Kostpolicyen pågår redan ett sådant arbete. Detta arbete bedrivs ibland annat i förskolor, på skolor, inom barnhälsovård, i gruppboheter samt inom äldreboenden. I uppdraget ingår även att utveckla hälsoinformation och kommunikationsinsatser. Handlingsprogrammet om Övervikt och fetma revideras för närvarande.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 25 februari 2009.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 17 mars 2009.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till tjänstgörande MP-ersättarens förslag med instämmande av S- och V-ledamöterna.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

S- och V-ledamöterna och tjänstgörande MP-ersättaren reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslås föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* bifalla motionen

I tjänsteutlåtandet bekräftas i allt väsentligt motionens fakta om de hälso-risker som är förknippade med transfetter, men trots detta föreslås inte några specifika aktiviteter i enlighet med motionens förslag.

Ett bifall till motionen innebär att landstinget tar ett folkhälsoansvar istället för att passivt invänta eventuellt kommande EU-bestämmelser. Det är angeläget att landstinget föregår med gott exempel och tillämpar ett arbetssätt som stämmer med ambitionen att vara en hälsofrämjande organisation.

Ett aktivt förhållningssätt i kostfrågor är en viktig del i arbetet med att förverkliga målområde 6 om en hälsofrämjande hälso- och sjukvård i de nationella folkhälsomålen.”

Ärendet och dess beredning

Raymond Wigg m fl (mp) har i en motion (bilaga), väckt den 12 maj 2008, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* den mat som serveras inom landstingets verksamheter ska vara fri från skadliga transfetter, *att* den kostrådgivning som sker till patienter inom hälso- och sjukvården ska ta upp frågan om hur skadliga transfetter kan undvikas, *att* landstinget tar initiativ till informationsinsatser om transfetter gentemot befolkningen, *att* landstinget söker samverka i dessa frågor med kommunernas barnomsorg, äldreomsorg och skolor.

LS 0805-0493

Yttranden har inhämtats från landstingsdirektören och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 10 februari 2009 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* anse motionen besvarad.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 21 oktober 2008 överlämnat förvaltningens tjänsteutlåtande till landstingsstyrelsen (bilaga).

V-ledamoten *deltog inte* i beslutet

S-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag *att* bifalla motionen.

Mp-ledamoten lät anteckna följande särskilda uttalande.

”Förvaltningens svar bekräftar i allt väsentligt de hälsorisker som är förknippade med transfetter, men några specifika aktiviteter i enlighet med motionens förslag föreslås inte trots detta.

Det är inte rimligt att landstinget passivt ska invänta eventuellt kommande EU-bestämmelser. Landstinget har som huvudman för hälso- och sjukvården ett eget ansvar att vidta åtgärder i hälsofrämjande syfte. Landstinget måste tillämpa ett arbetssätt som visar på ambitionen att vara en hälsofrämjande organisation.

Ett aktivt förhållningssätt i kostfrågor är också en del i arbetet med att uppnå målområde nr 6 i de nationella folkhälsomålen om en hälsofrämjande hälso- och sjukvård.”

Bilagor

Motion 2008:21

Industriellt framställda transfetter är skadliga för människors hälsa. Många halv- och helfabrikat, t.ex. industribakat bröd, såser, glass, kakor och färdigrätter av olika slag innehåller industriellt härdat fett i stället för naturligt fett som kallpressad olja eller smör.

Delvis härdat fett är flytande fett som gjorts fast genom kemisk behandling med bl.a. nickelspån, vätgas, värme och tryck i reaktorer. De flesta vegetabiliska fetter är flytande i sitt naturliga tillstånd. När de härddas får livsmedelsindustrin ett fast fett som är lättare att använda än flytande. Det delvis härdade fett har under processen fått ett innehåll av skadliga transfetter samtidigt som det förlorat viktiga näringsämnen. Utarmningen av näringsämnen ger samtidigt produkten en längre hållbarhet, bra för industrin och handeln men dåligt för människors hälsa.

Transfetter i kosten ökar risken att drabbas av hjärtsjukdom, insulinresistens och försämrat immunförsvar. Transfetter kan också orsaka fosterskador ger bröstmjölken en sämre kvalitet. De ökar risken för bröstcancer. Studier kring detta har presenterats i New England Journal of Medicine och i den danska läkartidningen och nu senast presenterades en stor fransk studie om bröstcancer vilken föranledde IARC, – International agency for Research on Cancer, - som är Världshälsoorganisationens center för cancerforskning, att utfärda en varning för transfetter. Det finns även rapporter från USA som talar för att transfetterna kan förorsaka fler dödsfall än vad som sker i trafiken varje år.

Det är viktigt att skilja på naturliga transfetter som kommer från idisslare och de kemiskt framställda. De naturliga transfetterna i smör och animaliskt fett påverkar inte risken för t.ex. hjärtsjukdom. De förekommer i mindre mängder av det totala fett, cirka 6 procent, medan industrihärdat fett kan innehålla upp till 60 procent transfett.

Den amerikanska motsvarigheten till livsmedelsverket, FDA (Food and Drug Administration) har utfärdat en varning för transfetter från industrin. USA har infört en obligatorisk märkning av transfetter på konsumentförpackningar, och staden New York har infört ett förbud för transfetter i restauranger.

I Danmark har man genom lagstiftning kraftigt begränsat användningen av transfetter. Från 2003 får högst 2 procent av fettmängden i livsmedel som produceras i landet eller som importeras, bestå av transfettsyror.

LS 0805-0493

EU har inte satt sig emot Danmarks åtgärder mot transfetter, men ännu finns inget EU-beslut om att införa ett motsvarande förbud. Det svenska livsmedelsverket har hittills valt att passivt invänta ett eventuellt EU-beslut och till dess förlita sig på frivilliga insatser från industrin.

Miljöpartiet de Gröna anser att Stockholms läns landsting ska gå före när det gäller att välja hälsosamma livsmedel. Detta kan vi göra dels genom att kräva att kosten inom landstingets verksamheter är fri från skadliga transfetter, dels genom kostråd till patienter och genom att informera allmänheten. Landstingets kostpolicy innebär ett åtagande att erbjuda hälsosamma livsmedel. Detta gäller såväl den kost som serveras i egen regi som den kost som tillhandahålls av entreprenörer. Med kostpolicyen i ryggen kan vi kräva att kosten ska vara fri från skadliga transfetter.

Miljöpartiet de Gröna föreslår landstingsfullmäktige besluta

att den mat som serveras inom landstingets verksamheter ska vara fri från skadliga transfetter

att den kostrådgivning som sker till patienter inom hälso- och sjukvården ska ta upp frågan om hur skadliga transfetter kan undvikas

att landstinget tar initiativ till informationsinsatser om transfetter gentemot befolkningen

att landstinget söker samverkan i dessa frågor med kommunernas barnomsorg, äldreomsorg och skolor

Stockholm den 13 maj 2008§

Raymond Wigg

Lena-Maj Anding

Åke Askensten

Agnetha Boström

Cecilia Engström

Vivianne Gunnarsson

Sigvard Lindblom

Ingvar von Malmborg

Folke Nässla

Kaija Olausson

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Livsmedelsverkets synpunkter på transfetter i kosten

Livsmedelsverket anser att industriellt framställda transfettsyror bör tas bort ur livsmedel så långt det är möjligt. Sedan mitten av 90-talet har mängden transfett i svenska livsmedel sjunkit betydligt och det är numera ovanligt med höga halter i livsmedel. De marknadsledande företagen i Sverige inom snacks, snabbmat, bakverk och konfektyrbranschen uppger att de tagit bort transfetterna ur sina produkter. Livsmedelsverket följer noggrant utvecklingen av förekomsten av transfett i olika livsmedel. Ungefär hälften av det transfett vi får i oss per dag kommer från industriellt tillverkade transfetter och hälften är transfett från mejeriprodukter och kött. Utifrån de vetenskapliga studier som finns verkar det inte som att det är någon skillnad mellan hur naturligt transfett och industriellt transfett påverkar kroppen. Det naturliga transfettet är däremot svårt eller omöjligt att få bort ur kosten. Livsmedelsverket anser att reglerna för märkning av livsmedel är otillfredsställande och omoderna. Reglerna är satta av EU 1990, men håller nu på att ses över. Livsmedelsverket anser att näringsvärdesdeklaration bör vara obligatoriskt på livsmedel och att socker, salt, kostfiber, totalfett och typ av fett ska finnas med. Livsmedelsverkets uppfattning kommer att framföras till regeringen, som i sin tur beslutar vad Sverige ska föra fram i EU-förhandlingarna om märkning.

Intaget av transfett i Sverige

Intaget av transfett i befolkningen som helhet ligger redan i dag enligt Livsmedelsverket under den högsta nivå som WHO rekommenderar, nämligen 2 gram per dag. Intag av stora mängder transfett enstaka dagar eller vid enstaka måltider påverkar inte hälsan utan det är ett högt intag under lång tid som kan vara skadligt. Däremot kan intaget ligga högre än rekommenderat hos individer som äter mycket friterad mat, kex, kakor och bakverk, vilket är vanligare bland lågutbildade och socialt utsatta. Däremot äter vi mellan 30-40 gram mättat fett varje dag, vilket är 10 -15 gram mer än rekommenderat. Även om transfett är "farligare" än mättat fett, har det mättade fett mycket större betydelse för hälsan, eftersom vi äter så mycket mer av det. För den som vill äta hälsosamt är det bra att äta mindre av både transfett och mättat fett.

Hälsoeffekter av transfetter

Nutritionspanelen inom Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, EFSA, konstaterar att det vetenskapliga underlaget avseende negativa effekter av transfett på risken för hjärt-kärlsjukdom är övertygande. Transfett höjer, liksom mättat fett, det onda kolesterolet. Effekten av

LS 0805-0493

transfett för risken för hjärtsjukdom kan vara större än vid motsvarande intag av mättat fett.

Transfett har även satts i samband med andra hälsoeffekter, bl.a. cancer, typ2 diabetes och allergier. Det vetenskapliga underlaget för ett samband med dessa sjukdomar är dock svagt eller motstridigt. Studier från 2008 pekar på att ett högt intag av transfett kan vara kopplat till ökad risk för bröstcancer eller prostatacancer. Utifrån studierna kan man dock inte utesluta att andra faktorer i kosten eller livsstilen skulle kunna ligga bakom sambandet.

Effekter för industrin

Sverige har liksom övriga EU-länder utom Danmark, valt en annan väg än att lagstifta om transfett. I stället för att reglera mängden industriellt framställt transfett förs diskussioner på nationell nivå med livsmedelsindustrin. Att utesluta delvis härdade fetter som råvaror i livsmedel kan vara ett sätt, men konsekvensen får inte bli att dessa fetter ersätts med andra fetter med lika högt eller högre innehåll av mättat fett. Livsmedelsindustrin bör istället välja fettråvaror med en högre andel omättat fett eller minska fettinnehållet. Resultatet har blivit att svenskarnas konsumtion av transfett nu ligger på ungefär samma nivå som till exempel danskarnas. Av det skälet anser inte svenska Livsmedelsverket att ett förbud skulle få ytterligare effekt på folkhälsan.

Arbetet med mat och hälsa i Stockholms län

Inom Stockholms läns landsting finns en framtagen kostpolicy som betonar att landstingets hantering av måltider och livsmedel måste vara kunskapsbaserad och kunna följas upp.

Inom Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning pågår ett samarbete med Centrum för folkhälsa/KFA gällande ”Stöd till goda matvanor och fysisk aktivitet samt förebyggande av övervikt” och som kommer att ingå som ett uppdrag från Stockholms läns landsting till Karolinska Folkhälsoakademien, Karolinska Institutet. Syftet är bl.a. att bidra till en god och jämlik hälsa i länets befolkning genom att främja bra och hållbara mat- och rörelsevanor samt förebygga övervikt och fetma. Arbetet sker inom ramen för handlingsprogrammet övervikt och fetma samt kostpolicyn inom ett stort antal arenor såsom barnhälsovården, förskolan, gruppbofästäder, offentlig måltidsverksamhet med mera. I uppdraget ingår spridning av effektiva metoder för folkhälsoarbete inom offentliga arenor såsom förskola, skola, barnhälsovård, gruppbofästäder samt äldreboende. Inom uppdraget ingår också att bedriva och utveckla hälsoinformati- och kommunikationsverksamhet (se informationsmaterial från Tillämpad näringslära)

<http://www.folkhalsoguiden.se/Informationsmaterial.aspx?id=2109>.

Vårdguiden är huvudkanal till länets invånare när det gäller hälsoinformati- och kommunikationsverksamhet och kommer från hösten 2008 att utvidga sin kost-hälsa information.

LS 0805-0493

Genom Folkhälsoguiden sprids information om metoder till vårdgivare att främja bra matvanor och fysisk aktivitet och förebygger övervikt och fetma.

Under 2008 pågår revidering av handlingsprogrammet för övervikt och fetma inom Stockholms läns landsting.

Förvaltningen anser att transfettsyror är en icke-önskvärd ingrediens i livsmedel samtidigt som intaget i befolkningen som helhet redan ligger på en tolerabel nivå. Hos vissa grupper kan denna nivå dock överstigas beroende på ett högt intag av friterad mat, kex, kakor och bakverk, vilket är vanligare bland lågutbildade och socialt utsatta. Av flera hälsoskäl behöver intaget av dessa livsmedel begränsas, bland annat för att det leder till ett för högt intag av energi och mättat fett. Det torde därför vara mer kostnads-effektivt att minska konsumtionen av dessa produkter än att specifikt rikta sig mot transfetter. En tydlig märkning av innehållet av transfetter riktat till konsumenter är också önskvärt. Detta arbetar Livsmedelsverket för på EU-nivå.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att det är angeläget att utveckla folkhälsoarbetet för goda matvanor och fysisk aktivitet samt att utveckla hälsokommunikation och –information till befolkningen via befintliga kanaler. Hellre än att rikta sig mot specifika komponenter i maten, som i och för sig är ohälsosamma, föreslår förvaltningen att det inom ramen för landstingets verksamhet görs insatser för att förbättra matvanorna generellt, speciellt i utsatta områden i länet, där stora och uppenbara hälsoproblem finns.

Miljökonsekvenser av beslutet

Att arbeta för goda och hållbara matvanor generellt, är bra för miljön och torde därför få positiva miljökonsekvenser. Att enbart rikta sig mot transfetter torde knappast få betydelse för miljön i sig.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Sammanfattning av förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att transfettsyror är en icke-önskvärd ingrediens i livsmedel samtidigt som intaget i befolkningen som helhet redan ligger på en tolerabel nivå. Hos vissa grupper kan denna nivå dock överstigas beroende på ett högt intag av friterad mat, kex, kakor och bakverk, vilket är vanligare bland lågutbildade och socialt utsatta. Det torde vara mer kostnadseffektivt att minska konsumtionen av dessa produkter än att specifikt rikta sig mot transfetter. Livsmedelsverket arbetar på EU-nivå med att få till stånd en tydlig märkning av innehållet av transfetter i livsmedel riktat till konsumenter. Sammanfattningsvis anser förvaltningen att det är angeläget att utveckla folkhälsoarbetet för goda matvanor och fysisk aktivitet samt att utveckla hälsokommunikation och –information till befolkningen via befintliga kanaler.

Livsmedelsverkets synpunkter på transfetter i kosten

Livsmedelsverket anser att industriellt framställda transfettsyror bör tas bort ur livsmedel så långt det är möjligt. Sedan mitten av 90-talet har mängden transfett i svenska livsmedel sjunkit betydligt och det är numera ovanligt med höga halter i livsmedel. De marknadsledande företagen i Sverige inom snacks, snabbmat, bakverk och konfektyrbranschen uppger att de tagit bort transfetterna ur sina produkter. Livsmedelsverket följer noggrant utvecklingen av förekomsten av transfett i olika livsmedel. Ungefär hälften av det transfett vi får i oss per dag kommer från industriellt tillverkade transfetter och hälften är transfett från mejeriprodukter och kött. Utifrån de vetenskapliga studier som finns verkar det inte som att det är någon skillnad mellan hur naturligt transfett och industriellt transfett påverkar kroppen. Det naturliga transfettet är däremot svårt eller omöjligt att få bort ur kosten. Livsmedelsverket anser att reglerna för märkning av livsmedel är otillfredsställande och omoderna. Reglerna är satta av EU 1990, men håller nu på att ses över. Livsmedelsverket anser att näringsvärdesdeklaration bör vara obligatoriskt på livsmedel och att socker, salt, kostfiber, totalfett och typ av fett ska finnas med. Livsmedelsverkets uppfattning kommer att framföras till regeringen, som i sin tur beslutar vad Sverige ska föra fram i EU-förhandlingarna om märkning.

Intaget i Sverige

Intaget av transfett i befolkningen som helhet ligger redan i dag enligt Livsmedelsverket under den högsta nivå som WHO rekommenderar, nämligen 2 gram per dag. Intag av stora mängder transfett enstaka dagar eller vid enstaka måltider påverkar inte hälsan utan det är ett högt intag under lång tid som kan vara skadligt.

LS 0805-0493

Däremot kan intaget ligga högre än rekommenderat hos individer som äter mycket friterad mat, kex, kakor och bakverk, vilket är vanligare bland lågutbildade och socialt utsatta.

Däremot äter vi mellan 30-40 gram mättat fett varje dag, vilket är 10 -15 gram mer än rekommenderat. Även om transfett är ”farligare” än mättat fett, har det mättade fettets betydelse för hälsan, eftersom vi äter så mycket mer av det. För den som vill äta hälsosamt är det bra att äta mindre av både transfett och mättat fett.

Hälsoeffekter av transfetter

Nutritionspanelen inom Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, EFSA, konstaterar att det vetenskapliga underlaget avseende negativa effekter av transfett på risken för hjärt-kärlsjukdom är övertygande. Transfett höjer, liksom mättat fett, det onda kolesterolet. Effekten av transfett för risken för hjärtsjukdom kan vara större än vid motsvarande intag av mättat fett.

Transfett har även satts i samband med andra hälsoeffekter, bl.a. cancer, typ2 diabetes och allergier. Det vetenskapliga underlaget för ett samband med dessa sjukdomar är dock svagt eller motstridigt. Studier från 2008 pekar på att ett högt intag av transfett kan vara kopplat till ökad risk för bröstcancer eller prostatacancer. Utifrån studierna kan man dock inte utesluta att andra faktorer i kosten eller livsstilen skulle kunna ligga bakom sambandet.

Effekter för industrin

Sverige har liksom övriga EU-länder utom Danmark, valt en annan väg än att lagstifta om transfett. I stället för att reglera mängden industriellt framställt transfett förs diskussioner på nationell nivå med livsmedelsindustrin. Att utesluta delvis härdade fetter som råvaror i livsmedel kan vara ett sätt, men konsekvensen får inte bli att dessa fetter ersätts med andra fetter med lika högt eller högre innehåll av mättat fett. Livsmedelsindustrin bör istället välja fettråvaror med en högre andel omättat fett eller minska fettinnehållet. Resultatet har blivit att svenskarnas konsumtion av transfett nu ligger på ungefär samma nivå som till exempel danskarnas. Av det skälet anser inte svenska Livsmedelsverket att ett förbud skulle få ytterligare effekt på folkhälsan.

Arbetet med mat och hälsa i Stockholms län

Inom Stockholms läns landsting finns en framtagna kostpolicy som betonar att landstingets hantering av måltider och livsmedel måste vara kunskapsbaserad och kunna följas upp.

Inom Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning pågår ett samarbete med Centrum för folkhälsa/KFA gällande ”Stöd till goda matvanor och fysisk aktivitet samt förebyggande av övervikt” och som kommer att ingå som ett uppdrag från Stockholms läns landsting till Karolinska Folkhälsoakademien,

LS 0805-0493

Karolinska Institutet. Syftet är bl.a. att bidra till en god och jämlik hälsa i länets befolkning genom att främja bra och hållbara mat- och rörelsevanor samt förebygga övervikt och fetma. Arbetet sker inom ramen för handlingsprogrammet övervikt och fetma samt kostpolicyn inom ett stort antal arenor såsom barnhälsovården, förskolan, gruppboheter, offentlig måltidsverksamhet med mera. I uppdraget ingår spridning av effektiva metoder för folkhälsoarbete inom offentliga arenor såsom förskola, skola, barnhälsovård, gruppboheter samt äldreboheter. Inom uppdraget ingår också att bedriva och utveckla hälsoinformations- och kommunikationsverksamhet (se informationsmaterial från Tillämpad näringslära)

<http://www.folkhalsoguiden.se/Informationsmaterial.aspx?id=2109>.

Vårdguiden är huvudkanal till länets invånare när det gäller hälsoinformation och kommer från hösten 2008 att utvidga sin kost - hälsa information. Genom Folkhälsoguiden sprids information om metoder till vårdgivare att främja bra matvanor och fysisk aktivitet och förebygger övervikt och fetma.

Under 2008 pågår revidering av handlingsprogrammet för övervikt och fetma inom Stockholms läns landsting.

Förvaltningen synpunkter

Förvaltningen anser att transfettsyror är en icke-önskvärd ingrediens i livsmedel samtidigt som intaget i befolkningen som helhet redan ligger på en tolerabel nivå. Hos vissa grupper kan denna nivå dock överstigas beroende på ett högt intag av friterad mat, kex, kakor och bakverk, vilket är vanligare bland lågutbildade och socialt utsatta. Av flera hälsoskäl behöver intaget av dessa livsmedel begränsas, bland annat för att det leder till ett högt intag av energi och mättat fett. Det torde därför vara mer kostnads-effektivt att minska konsumtionen av dessa produkter än att specifikt rikta sig mot transfetter. En tydlig märkning av innehållet av transfetter riktat till konsumenterna är också önskvärd. Detta arbetar Livsmedelsverket för på EU-nivå. Sammanfattningsvis anser förvaltningen att det är angeläget att utveckla folkhälsoarbetet för goda matvanor och fysisk aktivitet samt att utveckla hälsokommunikation och -information till befolkningen via befintliga kanaler. Hellre än att rikta sig mot specifika komponenter i maten, som i och för sig är ohälsosamma, föreslår förvaltningen att det inom ramen för landstingets verksamhet görs insatser för att förbättra matvanorna generellt, speciellt i utsatta områden i länet, där stora och uppenbara hälsoproblem finns.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför följande konsekvenser för miljön:

Att arbeta för goda och hållbara matvanor generellt är bra för miljön och torde därför få positiva miljökonsekvenser. Att enbart rikta sig mot transfetter torde knappast få betydelse för miljön i sig.